

โรงพยาบาลปากพนัง จ. นครศรีธรรมราช

ระเบียบปฏิบัติงาน รหัสเอกสาร : P- ICC - ๐๑๒	เรื่อง : การปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่ได้รับการบาดเจ็บจากของมีคม และสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน		
	เริ่มใช้ : ๒๕/๑๖/๖๖	แก้ไขครั้งที่ : ๓	จำนวนเนื้อหา : ๗ หน้า

ระเบียบปฏิบัติเรื่อง

การปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่ได้รับการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน

ผู้รับผิดชอบ		ลงชื่อ	วัน เดือน ปี
จัดทำโดย	งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	ศิริกานต์	11 ต.ค. 62
ทบทวนโดย	คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	จันทร์จิรา ฤกษ์น	21 ต.ค. 62
อนุมัติโดย	ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	5	25 ต.ค. 62

บันทึกการแก้ไข

ฉบับที่	วันที่มีผลบังคับใช้	วันที่ยกเลิก
๑	๑๙/๑๑/๕๖	๙/๑๐/๕๘
๒	๙/๑๐/๕๘	๒๕/๑๕/๖๖
๓	๒๕/๑๖/๖๖	

สำเนาฉบับที่ :

เอกสารฉบับ

☒

ควบคุม

☐

ไม่ควบคุม

โรงพยาบาลปากพนัง	ฉบับที่ : ๒	หน้า : ๒ / ๗
ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : P- ICC - ๐๑๒	วันที่จัดทำ : ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒	
เรื่อง : การปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่ได้รับการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน	แผนก : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	
ผู้จัดทำ : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	แผนกที่เกี่ยวข้อง : องค์การแพทย์/OPD/ER/IPD /LR/OR/LAB/x-ray/WBC/CSSD/งานเวชฯ/เภสัชกร	
ผู้ทบทวน : คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	ผู้อนุมัติ : สมเกียรติ วรรณฤทธการ	

วัตถุประสงค์

เพื่อป้องกันบุคลากรติดเชื้อจากการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่ง

ขอบข่าย

ระเบียบปฏิบัตินี้ ครอบคลุม บุคลากรที่เสี่ยงต่อการเกิดการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่ง แพทย์ เภสัชกร งาน OPD/ER/IPD /LR/OR/LAB/x-ray/WBC/CSSD/งานเวชฯ/พนักงานทำความสะอาด/พนักงานเก็บขยะ

คำนิยามศัพท์

๑. การบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วย หมายถึง การได้รับบาดเจ็บจากของมีคมที่ใช้กับผู้ป่วยในขณะปฏิบัติงาน รวมทั้งถูกสารคัดหลั่ง เลือดหรือ สารน้ำของผู้ป่วยกระเด็นถูกเนื้อเยื่อของร่างกายบุคลากรแล้วมีโอกาสติดเชื้อไวรัสเอดส์ (HIV) ไวรัสตับอักเสบบี (HBV) และไวรัสตับอักเสบ ซี (HCV)
๒. การดูแลบุคลากร หมายถึง การให้คำปรึกษา การให้ยารักษา ใหยาป้องกันและการติดตามผลการตรวจเลือดทางห้องปฏิบัติการ

เอกสารอ้างอิง

๑. การป้องกันการติดเชื้อและการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อในสถานบริการสาธารณสุขสำหรับพยาบาล สำนักการพยาบาล
๒. เอกสารการอบรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล หลักสูตร ๒ สัปดาห์ ชมรมพยาบาลป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ปี ๒๕๖๒

นโยบาย

บุคลากรที่ได้รับบาดเจ็บจากของมีคมและการสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วย ได้รับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ให้คำปรึกษาดูแลเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการติดเชื้อ รวมถึงการรักษาความลับของข้อมูลการบาดเจ็บ

ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : P- ICC - ๐๑๒	หน้า : ๓ / ๗
เรื่อง: การปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่ได้รับการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน	

ความรับผิดชอบ

๑. งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ เป็นผู้จัดทำ ระเบียบปฏิบัติเรื่องการปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่ได้รับการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน
๒. คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ เป็นผู้ทบทวนระเบียบปฏิบัติเรื่องการป้องกันความเสี่ยงของบุคลากรจากการได้รับบาดเจ็บจากของมีคม และสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วย
๓. ผู้อำนวยการโรงพยาบาล เป็นผู้อนุมัติระเบียบปฏิบัติ

วิธีปฏิบัติ

ขั้นตอนปฏิบัติเมื่อได้รับการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน
(การดำเนินการทุกขั้นตอนต้องทำเป็นเรื่องลับ)

๑. ปฐมพยาบาลเบื้องต้น
 - ๑.๑ ถูกเข็มหรือของมีคมที่เปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วยทิ่มแทงหรือบาด รีบทำความสะอาดแผลด้วยน้ำสบู่ ห้ามบีบเค้นเลือดรุนแรง ทาผลด้วย ๗๐% Alcohol หรือ providine
 - ๑.๒ ถูเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วยกระเด็นถูก
 - ผิวหนังไม่ว่าจะมีบาดแผลหรือไม่ก็ตาม ทำความสะอาดแบบถูเข็มทิ่มตำ
 - ตา ล้างตาด้วยน้ำสะอาดหลายๆครั้ง
 - ปาก บ้วนปากด้วยน้ำสะอาดหลายๆครั้ง หรือใช้ hydrogen peroxide ผสมน้ำ ๑: ๑ บ้วนปาก
๒. รายงานผู้บังคับบัญชา (หัวหน้าเวรหรือหัวหน้าหน่วยงาน) ให้การดูแล และบันทึกในแบบบันทึก รายงานการบาดเจ็บจากของมีคมและสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงานในโรงพยาบาลปากพนัง .. (ดังเอกสารแนบ)
๓. แจ้งพยาบาลป้องกันและควบคุมการติดเชื้อทราบ เพื่อ
 - ๓.๑ รับคำปรึกษาและบันทึกในแบบบันทึก...คำแนะนำที่ให้แก่บุคลากรที่ได้รับการบาดเจ็บจากของมีคมและสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน. ..(ดังเอกสารแนบ).เพื่อรายงานผู้อำนวยการ ต่อไป
 - ๓.๒ พบแพทย์ เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยง และให้การดูแลรักษา
 - หากทราบที่มาของเลือดหรือสารคัดหลั่งให้พบแพทย์เจ้าของไข้
 - หากไม่ทราบที่มาของเลือดหรือสารคัดหลั่งให้หน่วยงาน pre-counseling เจ้าหน้าที่ และพบแพทย์ที่แผนกผู้ป่วยนอก นอกเวลาราชการให้พบแพทย์ ER
 - หากเป็นเจ้าหน้าที่รพ.สต. และทราบที่มาของเลือดให้ pre-counseling เซนตียินยอมให้เจาะเลือดและเจาะเลือดมาส่งตรวจพร้อมพบแพทย์ที่แผนกผู้ป่วยนอก โดยให้ประสานมายัง ICN ทางโทรศัพท์หรือไลน์ หากไม่ทราบที่มาของเลือดให้พบแพทย์ที่แผนกผู้ป่วยนอกเพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยง และให้การดูแลรักษา
๔. พยาบาลป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อในรพ.ติดตามผลหลังเกิดอุบัติการณ์

ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : P- ICC - ๐๑๒	หน้า : ๔ / ๗
เรื่อง: การปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่ได้รับการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน	

๕. หลังจากได้รับอุบัติเหตุ ต้องสวมถุงยางอนามัยถ้ามีเพศสัมพันธ์ทุกครั้ง และไม่บริจาคโลหิตในระยะเวลา ๖ เดือนแรกนี้
๖. ในกรณีผลการตรวจเลือดเพื่อหา Anti HIV ครั้งแรกเป็นลบ และผลการตรวจเลือดเพื่อหา Anti HIV ซ้ำภายหลังได้รับอุบัติเหตุเป็นบวกให้แจ้งพยาบาลควบคุมโรคติดต่อทันที เพื่อดำเนินการแต่งตั้งกรรมการเพื่อพิจารณาว่าผู้ได้รับอุบัติเหตุติดเชื่อจากการปฏิบัติงานจริง

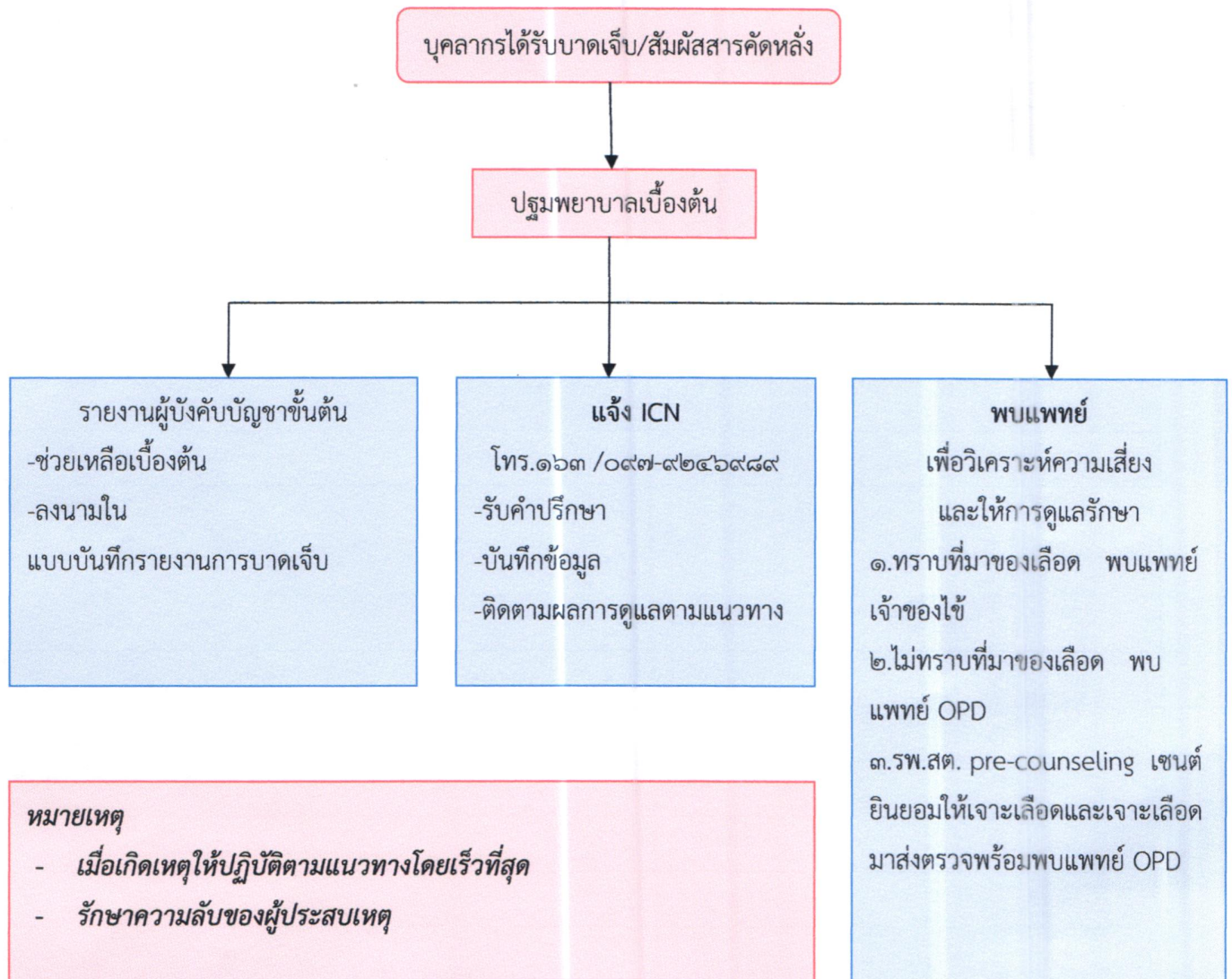
ตัวชี้วัด ร้อยละของผู้ได้รับบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งที่ได้รับการดูแลตามแนวทาง

การประเมินผล เดือนละ ๑ ครั้ง

ภาคผนวก

Flow chart การปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่ได้รับการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน

การปฏิบัติสำหรับบุคลากรที่ได้รับการบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วย
ขณะปฏิบัติงาน

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

๑. บาดเจ็บจากเข็มหรือของมีคม
 - รีบทำความสะอาดแผลด้วยน้ำสบู่ ไม่ต้องบีบเค้นเลือดรุนแรง ทาแผลด้วย ๗๐% alcohol หรือ providine
๒. การสัมผัสสารคัดหลั่ง
 - แผล : ทำความสะอาดแผลเช่นเดียวกับบาดเจ็บจากของมีคม
 - ตา : ล้างตาด้วยน้ำสะอาดหลายๆครั้ง
 - ปาก : บ้วนปากด้วยน้ำสะอาดหลายๆครั้ง หรือใช้ Hydrogen peroxide ผสมน้ำ ๑:๑ บ้วนปาก

การบาดเจ็บจากของมีคมและสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วย
ขณะปฏิบัติงานในโรงพยาบาลปากพนัง

ชื่อบุคลากร..... ตำแหน่ง..... HN.
สถานที่ปฏิบัติงาน วันที่เกิดการบาดเจ็บ เวลา.....น.
ชื่อผู้ป่วยที่เกี่ยวข้อง.....HN.....
วันที่บันทึก เวลา น. บันทึกโดย

๑.ชนิดของการเกิดอุบัติเหตุ

- ☐ บาดเจ็บจากของมีคม บริเวณที่ได้รับบาดเจ็บ (ระบุ).....
☐ เข็ม / ของมีคมอื่นๆ ที่ใช้แล้วกับผู้ป่วยที่มีผลการตรวจเลือด HIV / HBV เป็นบวก
☐ เข็ม / ของมีคมอื่นๆ ที่ใช้แล้วกับผู้ป่วยที่มีผลการตรวจเลือด HIV / HBV เป็นลบ
☐ เข็ม / ของมีคมอื่นๆ ที่ใช้แล้วกับผู้ป่วยที่ไม่เคยตรวจเลือดมาก่อน/ไม่ทราบผลการตรวจเลือด
☐ เข็ม / ของมีคมอื่นๆ ที่สะอาด หรือที่ใช้แล้วกับสิ่งต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวกับผู้ป่วย
☐ สารคัดหลั่งของผู้ป่วยกระเด็นเข้าอวัยวะหรือเยื่อ
☐ อื่นๆ

๒.ชนิดของสารคัดหลั่ง

- ☐ เลือด ☐ น้ำเชื้อสุจิ ☐ น้ำจากช่องคลอด ☐ น้ำลาย / เสมหะ ☐ อื่นๆ ระบุ

๓.อวัยวะที่เปื้อน

- ☐ ตา ☐ จมูก ☐ ปาก ☐ บาดแผลสด อื่นๆ ระบุ.....

๔.กิจกรรมที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

- ☐ สวมปลอกเข็มกลับคืน ☐ ทำผ่าตัด ☐ ล้างทำ ความสะอาดเข็ม หรือของมีคมที่ใช้แล้ว
☐ ทำหัตถการ (ระบุ)..... ☐ เจาะเลือดเพื่อส่งตรวจ / ให้น้ำเกลือ (ขณะแทงเส้น)
☐ ถูกเข็ม/ของมีคมที่ทิ้งไว้ตามที่ต่างๆ ตำ ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

๕.การปฏิบัติตนหลังเกิดอุบัติเหตุ

การปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยบีบเลือดออกเล็กน้อย ไม่บีบเค้นรุนแรงแล้วล้างทำความสะอาดด้วย

น้ำยาฆ่าเชื้อ / สบู่ ทา betadine หรือ ๗๐% alcohol

- ☐ ไม่ได้ทำ อะไรเลย

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลายมือชื่อบุคลากร

()

ลายมือชื่อผู้รับรอง

()

หัวหน้าหน่วยงาน

คำแนะนำที่ให้แก่บุคลากรที่ได้รับบาดเจ็บจากของมีคม
และสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน (ฉบับ)

F-ICC-๐๐๒

๑. กรณีที่ผู้ป่วยมีผลเลือด HIV หรือ HBV หรือ HCV เป็นบวก ให้บุคลากรส่งเลือดตรวจ

- ๑.๑ HBV - ในวันแรก คือ วันที่/...../..... ผล Hbs Ag..... Hbs Ab. Hbc Ab.....
- ๖ เดือน คือ วันที่/...../..... ผล Hbs Ag.
๑.๒ HCV - ในวันแรก คือ วันที่/...../..... ผล
- ๖ เดือน คือ วันที่/...../..... ผล
๑.๓ HIV - ในวันแรก คือ วันที่...../...../..... ผล
- ๖ สัปดาห์ คือ วันที่...../...../..... ผล
- ๑๒ สัปดาห์ คือ วันที่...../...../..... ผล
- ๒๔ สัปดาห์ คือ วันที่/...../..... ผล

๒. ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่เคยตรวจเลือดมาก่อนหรือเคยตรวจ HIV / HBV เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง
ให้ส่งผู้ป่วย pre-counseling เพื่อ ตรวจหาเลือด HIV / HBV

๒.๑ ผู้ป่วยอนุญาตให้ตรวจเลือดได้

- ๒.๑.๑ ผล HIV / HBV เป็นลบ บุคลากรไม่จำเป็นต้องตรวจเลือดตนเอง เว้นแต่ต้องการตรวจเอง
☐ บุคลากรเลือกที่จะไม่ตรวจ ☐ บุคลากรเลือกตรวจ ผล HIV..... และ HBV
๒.๑.๒ ผล HIV / HBV เป็นบวก : แนะนำ บุคลากรให้ปฏิบัติตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๒
๒.๑.๓ ผล HBV เป็นบวก : แนะนำ ให้บุคลากรให้ปฏิบัติตามข้อ ๑.๑
๒.๑.๔ ผล HIV เป็นบวก : แนะนำ บุคลากรให้ปฏิบัติตามข้อ ๑.๒

๒.๒ ผู้ป่วยไม่อนุญาตให้ตรวจเลือด ให้ถือเสมือนหนึ่งว่าผู้ป่วยมีผล HIV / HBV เป็นบวก และแนะนำให้บุคลากร
ปฏิบัติตามข้อ ๑.

๓. การรับประทานยา

- ๓.๑ ยา stat dose เมื่อ ชม..... นาที่ หลังเกิดเหตุ เริ่มรับยาวันที่
ยาที่ได้รับ ☐ AZT 300 mg. + 3 TC 150 mg. ☐ อื่นๆ ได้แก่
๓.๒ ไม่ได้รับยา stat dose ใน ๗๒ ชม. เนื่องจาก
๓.๓ ไม่ประสงค์จะรับประทานยาด้านไวรัสเอดส์ เนื่องจาก
๓.๔ รับประทานยาไม่ครบ ๔ สัปดาห์ รับประทานได้ วัน เนื่องจาก

๔. การให้คำปรึกษาแก่บุคลากรหลังเกิดเหตุ

- ☐ บุคลากรทราบถึงโอกาสเสี่ยงของการติดเชื้อ
☐ บุคลากร ที่ต้องรับประทานยา ทราบถึงความสำคัญของการรับประทานยาต่อเนื่อง รวมทั้งอาการ
ข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น
☐ บุคลากร ทราบถึงความสำคัญของการติดตามเฝ้าระวัง
ลงชื่อ.....(บุคลากร)
()
ลงชื่อ (ICN)
()
ลงชื่อ (แพทย์ผู้ดูแล)
()

ความเห็นของผู้อำนวยการโรงพยาบาล

ลงชื่อ..... (ผู้อำนวยการโรงพยาบาล)

(นายสมเกียรติ วรยุทธการ)